

گزارش نمایشگاه اختصاصی ایران در آلماتی قزاقستان

مقدمه

جمهوری اسلامی ایران با جمهوری قزاقستان روابط سیاسی و اقتصادی و تجاری حسنه ای دارد. دیدار های روسای جمهور، وزرا، برگزاری همایش ها و نمایشگاه ها و تبادل هیات های تجاری در سطح کشور و استان ها موید این امر می باشد

یکی از مهمترین ابزارهای بازاریابی محصولات برپایی نمایشگاه است که در آن تولید، صادر و واردکننده با هم ارتباط برقرار می کنند و این ارتباط موجب آشنایی بیشتر فعالان تجاری و اقتصادی با فضای تجارت و سرمایه گذاری بین دو کشور شده و منجر به جلب اعتماد و انعقاد قرارداد می شود. در این چارچوب برگزاری نمایشگاههای متعدد تجاری بین دو کشور نقش مهمی در گسترش روابط دو کشور ایفا نموده و بسترهای مناسبی را برای حضور بازرگانان و فعالان اقتصادی در زمینه های تجاری و سرمایه گذاری در بخش های کشاورزی، معدن، صنعت و صدور خدمات فنی و مهندسی فراهم می آورد ..

قزاقستان در سال ۲۰۱۵ بیش از ۱۹/۵ میلیارد دلار واردات از جهان و ۴۱ میلیارد دلار صادرات نفت، کالا و خدمات به جهان داشته و همچنین در سال ۲۰۱۶ حدود ۲۵ میلیارد دلار واردات از جهان و ۳۷ میلیارد دلار صادرات به جهان داشته است.

در سال ۱۳۹۴ صادرات ایران به قزاقستان ۱۳۷/۲ میلیون دلار و واردات ایران از این کشور ۸۷/۳ میلیون دلار و در سال ۹۵ صادرات ایران به قزاقستان ۱۸۵ میلیون دلار و واردات ایران از قزاقستان ۱۹۹ میلیون دلار بوده است. در ۵ ماهه سال ۹۶ صادرات ایران به قزاقستان ۴۲ میلیون دلار و واردات ایران از قزاقستان ۳۲ میلیون دلار بوده است.

روز دو شنبه مورخ ۹۶/۷/۱۰

مدیت شرکت مجری و غرفه داران وارد آلماتی شده و در هتل شرا پارک استقرار یافتند

روز سه شنبه مورخ ۹۶/۷/۱۱

جناب آقای علیرضا رشیدیان استاندار محترم استان خراسان رضوی و هیات همراه ۱۵ نفره (پیوست)
(در ساعت ۱۸/۵۰ وارد آلمانی شده اند .

روز چهارشنبه مورخ ۹۶/۷/۱۲

۱- افتتاح نمایشگاه در ساعت ۱۰:۳۰

نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران با جناب آقایان علیرضا رشیدیان استاندار محترم استان خراسان رضوی ، مجتبی دمیرچی لو سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در قزاقستان و جناب آقای آلماس آلمادیف معاون محترم شهردار در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی آلمانی ، آتاکنت افتتاح شد.

2- بازدید از نمایشگاه تا ساعت ۱۱:۳۰:

بازدید از نمایشگاه تا ساعت ۱۱:۳۰ (سفیر و استاندار و هیات همراهان ایشان تقریباً از نصف غرفه ها بازدید و با غرفه داران تبادل نظر داشته اند. پتانسیل های خود بازدید از نمایشگاه دعوت کرده اند متعاقب این جلسه مذاکرات حضوری بین شرکت های ایرانی و قزاقی در غرفه ها صورت گرفت

۳- ملاقات در ساعت ۱۲ :

استاندار محترم خراسان رضوی و هیات همراه و سفیر محترم ایران در قزاقستان ، سرکنسول ایران در آلمانی ، رییس محترم سازمان صنعت ، معدن و تجارت خراسان رضوی ، رایزن بازرگانی ایران در قزاقستان ، اعضای اتحادیه صادر کنندگان خراسان رضوی با شهردار محترم شهر آلمانی نمایشگاه با حضور ۳۰ شرکت ایرانی (فهرست اسامی پیوست) در فضای ۴۴۰ متر مربع ، ۶۰ نفر که آخرین دستاورد های خود را در بخش های مصالح ساختمانی، محصولات شیمیایی، محصولات کشاورزی و ماشین آلات صنعتی و کشاورزی، مواد غذایی، صنایع فلزی و مواد و محصولات پلاستیکی خدمات فنی و مهندسی به نمایش گذاشتند .

نمایشگاه از ساعت ۹ صبح تا ۲۱ بعد از ظهر به مدت ۴ روز ، وارد کنندگان ، سرمایه گذاران ، صاحبان صنایع از بخش های مختلف اقتصادی ، کشاورزی ، تجاری و صنعتی بازدید داشتند .
این دومین نمایشگاه اختصاصی ایران در عصر پسا برجام است که می تواند نقش مهمی در پیشبرد تعمیق همکاری های اقتصادی و تجاری بین دو کشور ایفا نماید.

بازار قزاقستان یک بازار نسبتاً آزاد و رقابتی است. رقبای اصلی ایران در این بازار علاوه بر کشورهای روسیه، چین، ترکیه، هند، کره، ازبکستان می باشند که هر کدام از این کشورها با روش و استراتژی های خاص خود در بازار قزاقستان نفوذ و حضور دارند. به علت وارداتی بودن ساختار اقتصادی این کشور، شرایط برای همکاری شرکت های ایرانی مناسب است. شایان ذکر است آلمانی مرکز اقتصادی و تجاری پر جمعیت ترین شهر قزاقستان است. آلمانی علاوه بر هاپ اقتصادی، صنعتی، کشاورزی، معدنی و تجاری هاب حمل و نقل و ترانزیت آسیای مرکزی نیز می باشد

۳- بازدید از منطقه فناوری آلمانی و دفتر ایران و قزاقستان

مرکز فناوری ایران - قزاقستان در مهر ماه سال ۹۲ پیرو سیاست های معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای توسعه صادرات کالا و خدمات دانش بنیان و نتایج تحقیقات و مطالعات برنامه های اقتصادی کشور قزاقستان ایجاد شده است. این مرکز در نتیجه امضاء تفاهم نامه همکاری فی ما بین پارک علم و فناوری خراسان رضوی و پارک فناوری های نوین آلتائو و با حمایت و حضور معاونین و مدیران ارشد در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ایران، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران از سوی کشور ایران و وزارت سرمایه گذاری و توسعه جمهوری قزاقستان در تاریخ ۳۱ تیرماه ۹۴ در کشور قزاقستان، شهر آلمانی در محل پارک علم و فناوری آلتائو افتتاح گردید. حوزه های فعالیت آن به شرح زیر می باشند:

الکترونیک، کشاورزی، دامپروری و شیلات، نفت، گاز و پتروشیمی، معدن دارو و تجهیزات پزشکی، راه و ساختمان، انرژی های نو و تجدید پذیر و آزمایشگاه نانو و تکنولوژی های جدید.

دستاوردهای دفتر فناوری ایران و قزاقستان

- پروژه تعمیر هلیکوپتر های غیر نظامی کشور قزاقستان
- پروژه مجموعه آموزشی جهت دوره های آموزشی برای خلبانان و پذیرش دانشجو و خدمات آموزش خلبانی
- پروژه احداث نیروگاه خورشیدی ۳۵ و ۴۵ مگاواتی در شهر کاپچگای
- پروژه تولید لامپ های سولار در شهر آلمانی -
- صادرات محصولات شرکت رای صنعت توس تولید کننده انواع پمپ های معدنی و صنایع نفت
- صادرات محصولات شرکت نانو وطن تولید کننده عایق های رطوبتی در مقیاس ارزیابی بازار
- پروژه ساختمان سازی به مبلغ ۹۰ میلیون دلار

۴-استاندار محترم خراسان رضوی و هیات همراه در ساعت ۲۱ برای بازدید دو روزه از استان قزاقستان جنوبی عازم چیمکنت شده اند

- دیدار با استاندار قزاقستان جنوبی در چیمکنت
- تاکید بر تسهیلات رفت و آمد و اقامت بازرگانان دوکشور
- تاکید بر تسهیلات گردشگری
- مشارکت شرکت های خراسان رضوی در مناقصه اب قزاقستان
- نشست مشترک هیات ایرانی با اعضای اتاق کارآفرینان قزاقستان در چیمکنت و مذاکره در مورد ظرفیت های تجاری و صنعتی و کشاورزی و دامپروری
- دعوت از همتای قزاقی جهت بازدید از خراسان رضوی

اهم دستاورد های نمایشگاه اختصاصی ایران بشرح ذیل می باشند:

نمایشگاه علی رغم کاستی از لحاظ کیفی، کمی و مدیریتی در بازاریابی حداقل به ۲۰٪ و در شناسایی بازار و طرف های تجاری به ۳۰٪ از اهداف خود رسیده است. شرکت ها علاقمندند آنطوری نیاز دارند اطلاعات بگیرند و ازارائه گزارش در خصوص کار خود امتناع میکنند.

مشکلات نمایشگاه:

- ۱-به علت عدم همکاری وزارت کشور قزاقستان، کنسول قزاقستان در تهران اخذ ویزا را با مشکل جدی مواجه ساخته بود.
- ۲-علی رغم تبلیغات رادیویی، تلویزیونی، بیلبورد و دعوت از شرکت ها و تشکل ها استقبال خوبی با متخصصین، واردکنندگان، سرمایه گذاران و تجار صورت نگرفت. البته برای مذاکره و عقد قرارداد یا اخذ نمایندگی اشخاص حقیقی و حقوقی در محل نمایشگاه حضور داشته اند.
- ۳-در تهیه و تنظیم برنامه برای ملاقات ها و بازدید ها در طول مدت نمایشگاه برای غرفه داران تا آخرین لحظه طرف قزاقی آمادگی نداشتند.
- ۴-محمولات نمایشگاهی همه با پرداخت زیر میزی گمرکی ترخیص شده (۱۴۰ قلم کالایی متفرقه را در گروه کالایی ۲۰ تایی بسته بندی کرده بودند)

- ۵- از ۳۰ شرکت ، ۱۰ شرکت موفقیتی برای حضور در بازار مذاکرات موثر نداشتند که آن را از عدم تبلیغات و هماهنگی به موقع مجری می دانستند.
- ۶- تبلیغات و دعوت نامه ها یک هفته قبل از برگزاری نمایشگاه (از شکل ها ، رادیو ، تلویزیون ، ..) شروع شده بود ولیکن به نظر می رسد که تبلیغات می توانست بهتر از این ها هم باشد.
- ۷- در پایان نمایشگاه در فروش و واگذاری کا لا مشکلات گمرکی نداشتند.
- ۸- محل برگزار نمایشگاه مرکز شهر آلماتی بود که امکان بازدید مردم عادی فراهم بود ولیکن یکی از دلایل عدم استقبال باراندگی و سردی هوا و دیگری کسانیکه از نمایشگاه نفت و گاز بازدید می کردند امکان بازدید از نمایشگاه ایران نداشتند (مجری در تبلیغات خود همزمانی این نمایشگاه با نفت و گاز تاکید داشتند در حالیکه در قرارداد به بسته بودن مسیر نمایشگاه از طریق نمایشگاه نفت گاز ذکر شده است).
- ۹- سالن نمایشگاه ایران پشت سالن نمایشگاه نفت و گاز قزاقستان بود و مسیر نمایشگاه اصلا مناسب نبود.

- ۱۰- شرکت های بسیار ضعیف در نمایشگاه حضور داشتند
- ۱۱- کا لا های نمایشگاهی از نظر کیفی و بسته بندی در حد استاندارد یک نمایشگاه اختصاصی نبود

ارزیابی مدیریت و نظارت بر نمایشگاه:

با توجه به اهمیت و نقش نمایشگاه در بازار یابی محصولات و تاثیر آن بر صادرات رایزن بازرگانی از زمان افتتاح تا اختتامیه در محل نمایشگاه حضور داشته و با قریب به اتفاق غرفه داران و کار گزار مجری نمایشگاه در آلماتی مذاکره و تبادل نظر نموده اند. لذا نمایشگاه از لحاظ کیفی و کمی ومدیریت و نظارت به شرح زیر اعلام می گردد:

الف- کیفی -

- شرکت های ضعیف در نمایشگاه حضور داشتند
- شرکت های بزرگ و شرکت های نمونه صادراتی ، برتر و محصولاتی که دارای برند هستند در نمایشگاه حضور نداشتند
- نمایشگاه به هیچ وجه توانمندی کشور و حتی استان خراسان رضوی را هم نشان نمیداد

ب- کمی

- ۳۰ شرکت در نمایشگاه حضور داشتند

-درنمایشگاه اختصاصی حداقل باید ۶۰-۵۰ شرکت توانمند شرکت نمایند

- ۴۰ نفر دارای غرفه در نمایشگاه بودند

- ۱۵ نفر دولتی همراه استاندار به آلمانی و چیمکنت سفر داشتند

ج- مدیریت و نظارت

- علی رغم درخواست لیست شرکت ها ، شرکت مجری بویژه در یک ماه آخر گزارشی از وضعیت شرکت ها در نمایشگاه به سفارت و رایزنی ارائه ننموده اند .

- عدم برگزاری همایش با حضور اتاق بازرگانی و تشکل های تجاری قزاقستان با شرکت های ایرانی

- عدم تنظیم ملاقات با روسای اتاق بازرگانی ، تشکل ها ، شرکت های قزاقی

- عدم حضور اتاق مشترک و اتاق بازرگانی خراسان رضوی در نمایشگاه

- وجود مشکلات ۱-۱۱ که فوقا اشاره شد

-نمایشگاه علاوه بر ضعف کیفی ، کمی در نظارت و مدیریت نیز ضعف داشته (البته بخشی از

مشکلات ناشی از عدم نظارت سازمان صادر کننده مجوز و بخشی دیگر به طرف قزاقی بر می

گردد)

نظرات رایزن بازرگانی :

باتوجه به حجم صادرات ایران به قزاقستان جهت حضور در بازار این کشور تدوام برگزاری نمایشگاه اختصاصی یا تخصصیویا شرکت در نمایشگاه های تخصصی این کشور ضروری می باشد. وارداتی بودن ساختار بازار قزاقستان ظرفیت های مناسب در زمینه های مختلف برای صادر کنندگان ایرانی فراهم کرده است .

برگزاری نمایشگاه فرصت مناسبی برای شرکت های ایرانی جهت افزایش حضور در بازار قزاقستان می باشد . در ۶ ماه نخست سالجاری شرکت های مختلف ایرانی در قالب ثبت شرکت، ایجاد دفتر، انعقاد قرارداد همکاری، صادرات و خدمات فنی و مهندسی کاری خود را در قزاقستان دنبال می کنند . شرکت ایرانی بیشتر باید نسبت به ثبت شرکت در این کشور اقدام و در نمایشگاه های تخصصی این کشور شرکت یا از نمایشگاه های تخصصی قزاقستان بازدید نمایند و محصولات خود را با سلیقه و سفارش آنها بسته بندی وبه بازار عرضه نمایند.

شرکت ها ابتدا محصولات مورد نظر خود را بازاریابی کرده و پس از آمادگی کامل (با پشتیبانی تامین مالی و کالایی و خدمات پس از فروش) وارد بازار شوند. در حال حاضر برای بهبود صادرات

محصولات ایرانی به قزاقستان بازاریابی مستمر نیاز است که تجار و بازرگانان ایرانی با ثبت شرکت و برند و یا اینکه با شریک معتبر منطقه ای به فعالیت های اقتصادی اقدام نمایند. بدین وسیله شرکت ها می توانند با موفقیت وارد بازار شوند. البته شرکت های سایر کشورهایی که از این روش استفاده می کرده اند از عملکرد موفق تری برخوردار بوده اند. در نتیجه شرکت های ایرانی هم میتوانند مثل شرکت های سایر کشورها در این بازار فعالیت و رقابت نمایند. در صورت ثبت شرکت و تولید در قزاقستان علاوه بر امکان مالکیت ۱۰۰ درصدی می توانند از معافیت های مالیاتی و مزایای بازار بزرگ ۱۸۰ میلیون نفری اتحادیه اقتصادی اوراسیا نیز برخوردار شوند.

پیشنهادات جهت رفع مشکلات نمایشگاه :

- ✓ به موقع درخواست ویزا برای کلیه شرکت کنندگان در نمایشگاه به سفارت قزاقستان در تهران ارائه شود
- ✓ لیست اقلام کالا های نمایشگاهی دقیق تهیه و تنظیم شود تا در ترخیص کالا از گمرک با مشکل مواجه نشوند .
- ✓ شرکت های که در نمایشگاه شرکت می کنند تهیه کاتالوگ، بروشور، مشخصات فنی تولیدات (ترجیحا به زبان روسی و یا انگلیسی) جهت تبلیغات محصولات در بازار این کشور الزامی شود
- ✓ شرکت های که در نمایشگاه حضور دارند در روز پایانی ملزم به ارائه گزارش از فعالیت های خود به مجری باشند تا امکان پیگیری توافقات شرکت های خصوصی ایران در نمایشگاه فراهم شود
- ✓ مجری نمایشگاه ملزم به برگزاری دو همایش تجار و مذاکرات میزگرد با همکاری اتاق بازرگانی و تشکل های تجاری و تولیدی کشور قزاقستان باشند
- ✓ مجری نمایشگاه ملزم به تنظیم برنامه بازدید های گروهی از مراکز عمده وارد کنندگان ، توزیع کنندگان باشند
- ✓ تبلیغات و دعوت نامه ها علاوه بر از تشکل ها ، رادیو ، تلویزیون ، نشریه ها..) بطور وسیع در سطح شهر بویژه در مراکز عمده وارد کنندگان و توزیع کنندگان صورت گیرد
- ✓ جهت ایجاد انگیزه ، تشویق و حمایت از شرکت های ایرانی برای حضور در نمایشگاه های بین المللی زیر قزاقستان تسهیلاتی برای پوویون ایران (۱۰۰٪ هزینه غرفه برای ۵ شرکت

صادرکننده نمونه و برتر و شرکتی که محصولات برند صادر می کنند و شرکتی که صادر کننده محصولات دانش بنیان هستند) پیشنهاد می شود (۱-موادغذایی و محصولات کشاورزی ۲- مصالح ساختمانی ۳-صنعت و معدن ۴- نفت و گاز و پتروشیمی ۵-دارو و تجهیزات پزشکی و ۶- خود رو و قطعات خودرو).